

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ ΤΟΥ LIFE DEBAG ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΥΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΜΕΙΩΣΗ ΤΗΣ ΠΛΑΣΤΙΚΗΣ ΣΑΚΟΥΛΑΣ

Αθήνα, 23 Αυγούστου 2017

Έστω και με εννεάμηνη καθυστέρηση είναι θετικό ότι υπογράφηκε και τέθηκε σε ισχύ η ΚΥΑ 180036/952/10.8.2017 (ΦΕΚ Β 2812/10.8.2017), η οποία στο πλαίσιο της εναρμόνισης με την Οδηγία 2015/720 αποτελεί αναμφίβολα ένα πολύ σημαντικό βήμα για τον περιορισμό της κατανάλωσης της λεπτής πλαστικής σακούλας μεταφοράς στη χώρα μας. Το LIFE DEBAG εκτιμά ότι η ΚΥΑ εμπεριέχει πράγματι ουσιαστικές ρυθμίσεις και εργαλεία προς την κατεύθυνση επίτευξης μείωσης της χρήσης της λεπτής πλαστικής σακούλας μεταφοράς, με κύριο μέτρο τη θεσμοθέτηση ανταποδοτικού περιβαλλοντικού τέλους το οποίο θα αξιοποιείται για την ενίσχυση δράσεων που θα στοχεύουν κυρίως στην αλλαγή της περιβαλλοντικής κουλτούρας και της συμπεριφοράς του καταναλωτή.

Όμως με δεδομένο ότι η σημερινή κατανάλωση πλαστικής σακούλας στην Ελλάδα είναι πολύ μεγαλύτερη από το μέσο όρο της ΕΕ, θεωρούμε ότι το ύψος του ανταποδοτικού περιβαλλοντικού τέλους στην ΚΥΑ θα έπρεπε να ήταν υψηλότερο από τα 7 λεπτά ανά τεμάχιο (συγκεκριμένα 10 λεπτά) από 1/1/2019 ή εναλλακτικά να ήταν 5 λεπτά από 1/1/2018, καθώς επίσης θεωρούμε ότι υπήρχε ικανό χρονικό περιθώριο για εφαρμογή του ανταποδοτικού περιβαλλοντικού τέλους των 7 λεπτών ανά τεμάχιο (ή των 10 λεπτών που πρότεινε το LIFE DEBAG) από 1/1/2018 και όχι το πολύ χαμηλό των 3 λεπτών.

Άλλα σημεία της ΚΥΑ τα οποία εκτιμώνται ότι δεν συνεισφέρουν στον στόχο της μείωσης χρήσης της πλαστικής σακούλας είναι τα εξής:

- Η εξαίρεση από το ανταποδοτικό περιβαλλοντικό τέλος των περιπτέρων και του υπαίθριου εμπορίου, γεγονός, που μπορεί να αποτελέσει τον «Δούρειο Ίππο» για την μη επίτευξη των ποσοτικών στόχων της ΚΥΑ και της Οδηγίας για κατά κεφαλήν κατανάλωση πλαστικής σακούλας 90 και 40 τεμάχια για το 2019 και το 2025, αντίστοιχα.
- Οι βιοαποδομήσιμες/ λιπασματοποιήσιμες σακούλες δεν θα έπρεπε να εξαιρεθούν του ανταποδοτικού περιβαλλοντικού τέλους και θα μπορούσαν να υπόκεινται σε χαμηλότερο τέλος ή εναλλακτικά να χρεώνονται με το κόστος παραγωγής τους. Πρέπει να επισημανθεί ότι και οι βιοαποδομήσιμες σακούλες έως ότου επιτευχθεί η πλήρης βιοαποδόμηση τους μπορούν να προκαλέσουν στα υδάτινα οικοσυστήματα παρόμοιες επιπτώσεις με αυτές των κλασικών πλαστικών σακουλών.

Το LIFE DEBAG συνέβαλλε σημαντικά στη διαμόρφωση της ΚΥΑ, αφού: α) έγκαιρα είχε παρουσιάσει τις αρνητικές επιπτώσεις της πλαστικής σακούλας και την παγκόσμια εμπειρία από την λήψη μέτρων μείωσής της, β) είχε επεξεργαστεί όλες τις δυνατές τεχνικές και νομοθετικές προτάσεις, που θα μπορούσαν να υιοθετηθούν, γ) υλοποίησε μία ουσιαστική διαβούλευση, που πραγματοποιήθηκε σε 4 fora, μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων φορέων και κυρίως με την σχετική βιομηχανία, που θεωρούσε ότι θίγεται από την Οδηγία 2015/720 και τέλος δ) παρουσίασε τις προτάσεις του στην Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Προστασίας Περιβάλλοντος της Βουλής (7/12/2016). Στην ΚΥΑ ελήφθησαν σοβαρά υπόψη τα συμπεράσματα από τα 4 fora διαβούλευσης του LIFE DEBAG και υιοθετήθηκαν σε σημαντικό βαθμό οι προτάσεις του.

Στην παρούσα φάση και προς την πορεία εφαρμογής της ΚΥΑ, το LIFE DEBAG προτείνει τα εξής:

- Να προχωρήσουν και να ολοκληρωθούν μέχρι 1/1/2018 όλες οι προεργασίες για την πλήρη εφαρμογή της ΚΥΑ (π.χ. οι αλλαγές στο TAXIS και στο Εθνικό Μητρώο Παραγωγών – ΕΜΠΑ). Επίσης, άμεσα θα πρέπει να στελεχωθεί κατάλληλα ο ΕΟΑΝ για να μπορεί να διαχειριστεί με επάρκεια και αποτελεσματικότητα το ανταποδοτικό περιβαλλοντικό τέλος.

- Να διασφαλισθεί από τον ΕΟΑΝ ότι το ανταποδοτικό περιβαλλοντικό τέλος θα διατίθεται με διαφάνεια και αξιοκρατία και θα καλύπτει πλήρως τις ανάγκες της κοινωνίας με σχετικές δράσεις για να μπορεί να μειωθεί δραστικά η χρήση της πλαστικής σακούλας. Άρα, οι δράσεις θα πρέπει να περιλαμβάνουν τουλάχιστον: α) πολυεπίπεδη και συστηματική ενημέρωση, β) παροχή δωρεάν εναλλακτικών της πλαστικής σακούλας επιλογών και κυρίως μέσων μεταφοράς προϊόντων πολλών χρήσεων, γ) δράσεις διερεύνησης της κοινής γνώμης, και δ) επιστημονικές έρευνες για τις επιπτώσεις της πλαστικής σακούλας στο θαλάσσιο περιβάλλον και για νέα εναλλακτικά υλικά και προϊόντα.
- Από την παρακολούθηση μέσα στο 2018 της επίτευξης της σταδιακής μείωσης της χρήσης της λεπτής πλαστικής σακούλας μεταφοράς, εάν εκτιμηθεί ότι δεν επιτυγχάνονται οι ποσοτικοί στόχοι της Οδηγίας ΕΕ/720/2015 για το 2019, τότε ο ΕΟΑΝ και το ΥΠΕΝ να αναθεωρήσουν κατάλληλα το ύψος του τέλους και να επεκτείνουν την εφαρμογή του και στα περίπτερα και το υπαίθριο εμπόριο. Το LIFE DEBAG στο υπόλοιπο της διάρκειας του (τέλος Δεκεμβρίου 2018) είναι σε θέση να συμβάλλει στην αξιολόγηση των δεδομένων και να συνεισφέρει ουσιαστικά προτείνοντας μέτρα βελτίωσης της αποτελεσματικότητας της ΚΥΑ.
- Να προχωρήσει άμεσα η πολιτική του ΥΠΕΝ για τη Διαλογή στην Πηγή (ΔσΠ) των οργανικών αποβλήτων στο σύνολο της χώρας, με σταδιακή υποχρεωτική χρήση λιπασματοποιήσιμων σακουλών, ώστε να βοηθηθεί η βιομηχανία να αντισταθμίσει την όποια αρνητική επίδραση από την μείωση της λεπτής σακούλας μεταφοράς.
- Παράλληλα, ο ΕΟΑΝ και το ΥΠΕΝ θα πρέπει να είναι έτοιμοι να υιοθετήσουν στο τέλος του 2018 και άλλα μέτρα πολιτικής, που έχουν προταθεί από το LIFE DEBAG και άλλους φορείς προς την κατεύθυνση της διασφάλισης της επίτευξης των στόχων της Οδηγίας 2015/720.
- Τέλος, τα συναρμόδια υπουργεία, που υπογράφουν την ΚΥΑ, θα πρέπει να διερευνήσουν ποιες από τις προτάσεις για χρηματοδοτική ενίσχυση που έχει προτείνει το LIFE DEBAG, θα μπορούσαν να ενταχθούν για χρηματοδότηση σε άλλα χρηματοδοτικά προγράμματα, ώστε η μετάβαση για την απεξάρτηση από την πλαστική σακούλα να συνδυαστεί και με αναπτυξιακές πρωτοβουλίες με επιπρόσθετες θετικές συνέπειες για την εθνική οικονομία.

Πρόσωπα επικοινωνίας με το LIFE DEBAG:

Από τον εταίρο Οικολογική Εταιρεία Ανακύκλωσης (ΟΕΑ): Κυρκίτσος Φίλιππος 693-6140795 phkirk@otenet.gr

Από τον συντονιστή εταίρο Πανεπιστήμιο Πατρών: Γιώργος Παπαθεοδώρου 697-4005696

Από τον εταίρο Δίκτυο ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ SOS: Λουκία Καλαϊτζή: 210-8228795, press@medsos.gr

Από τον εταίρο Πάντειο Πανεπιστήμιο: Αντώνης Κολιμενάκης akolimenakis@gmail.com

Από τον εταίρο Terra Nova: Ανδρέας Σωτηρόπουλος 697-3980272 sotiropoulos@terrannova.gr